

Tjänsteställe, handläggare
Regionledningsförvaltningen
Maria Öhman

Datum
2023-09-12

Dnr
23HSN1

Sida
1(9)

Tid: 2023-09-12 kl. 08.15 - 09.40

**Plats: Regionens hus i Härnösand,
Fullmäktigesalen i E-huset**

NÄRVARANDE

Ledamöter

Elina Backlund Arab (S)
Viktoria Jansson (M)
Pia Lundin (SJVP)
Torgny Jarl (S)
Gudrun Sjödin (S)
Lars Åström (S)
Kristina Nilsson (S)
Håkan Svensson (M)
Dennis Moström (C)
Robert Thunfors (SJVP)
Erica Stenberg (SD)
Nina Orefjärd (V)
Daniel Ekdahl (KD)

Ordförande
1:e vice ordförande
2:e vice ordf. /ej föredragningarna

Tjänstgörande ersättare

Isabell Tejbo (SJVP)
Katarina Blixt (SD)

för Ingela Korhonen (SJVP)
för Jenny Voittoinen (SD)

Övriga ersättare

Mikael Johansson (S)
Susanne Lindahl (S)
Johanna Zidén (M)
Anna Dzikowska-Zasadowska (M)
Sanna Jonsson (C)
Daniel Nydahl (SJVP)
Jonas Sjödin (V)

deltar via Teams

under föredragningarna

Datum
2023-09-12Dnr
23HSN1Sida
2(9)**Tjänstepersoner**Anders Sylan
Hanna Wahlund
Maria ÖhmanTf. Hälso- och sjukvårdsdirektör
stabschef hälso- och sjukvård
Nämndsekreterare

Inför sammanträdet lämnas följande information:

Nuläge och planering för ambulansverksamhetens anpassning till regelverket om dygnsvila m.m.

Peter Neuman, verksamhetschef vid länsverksamhet ambulans, Jens Enheim, verksamhetsutvecklare vid ambulansen, Matilde Hellberg, överläkare vid ambulansen samt Henrik Kjellberg, utredare inom hälso- och sjukvård.

§ 110 Val av justerare

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att utse Robert Thunfors (SJVP) att jämte ordföranden justera protokollet.

§ 111 Fastställande av föredragningslista

Då inga extra ärenden föreligger beslutar Hälso- och sjukvårdsnämnden

att fastställa upprättat förslag till föredragningslista.

Ordförandens sign

Justerandens sign

Exp den

Utdragsbestyrkande

§ 112 Nuläge och planering för ambulansverksamhetens anpassning till regelverket om dygnsvila m.m.

Diarienummer: 23HSN4083
Ärendansvarig: Anders Sylvan
Handläggare: Peter Neuman

Beslut:

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att ge hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att återkomma med uppdaterad redovisning av åtgärdsplaneringen vid nämndens sammanträde den 5 oktober.

Ärendebeskrivning

Vid hälso- och sjukvårdsnämndens sammanträde i augusti behandlades frågan om ambulanssjukvårdens förutsättningar med anledning av att ett stort antal medarbetare har valt att lämna sina anställningar. Nämnden gav i detta sammanhang hälso- och sjukvårdsdirektören två uppdrag. Dels att återkomma vid ett extrainsatt sammanträde med en redovisning av nuläge och åtgärdsplanering (och eventuellt underlag för dispensansökan). Dels att utveckla hela kedjan av ambulanssjukvården och transportorganisationen. Föreliggande tjänsteutlåtande redovisar ambulansverksamhetens bedömningar, nuläge och åtgärdsplanering. Det uppdrag som avser utveckling av transportorganisationen bereds för närvarande. En mer utförlig planering kan redovisas tidigast vid nästkommande sammanträde.

Bakgrund

Den 1 oktober skärps det centralt avtalade regelverket kring dygnsvila och förläggning av arbetstid. Huvudregeln är att arbete och vila ska förläggas alternerande under en 24-timmarsperiod. Så kallad dygnstjänstgöring blir inte längre tillåten. Till det nya regelverket hör att inga lokala avvikelser är tillåtna. De möjligheter som ges till avsteg, undantag och dispens är inte tillräckliga för att kompensera för det faktum att tjänstgöring under hela dygn inte längre tillåts.

För ambulansverksamheten medför införandet av de nya reglerna stora påfrestningar, eftersom medarbetarna i stor utsträckning har förlagt arbetstiden inom ramen för hela dygn. Den nya tillämpningen av regelverket kring arbetstidens förläggning kräver en utökning av personalbudget motsvarande 25 heltidstjänster (preliminärt beräknat behov). Denna förändring innebär i sig svårigheter att bemanna verksamheten. I Sollefteå-

området har denna nya verklighet dessutom lett till att sammanlagt 19 medarbetare i Sollefteå lämnar sina anställningar. Fjorton av dessa medarbetare lämnar innan oktober, resterande fem medarbetare lämnar sina tjänster i slutet av november. Enstaka medarbetare lämnar även på övriga stationer, med en under normala förhållanden hanterbar påverkan.

Den omfattande omställning som måste ske medför därmed redan i utgångsläget en bemanningsbrist, som ytterligare förvärras av de uppsägningar som nu sker. Ett sådant tapp av personal – under en kort tidsperiod – leder till svårigheter med schemaläggning och i förlängningen patientsäkerhetsrisker som måste hanteras.

Förvaltningens bedömning

Den uppkomna bristen på bemanning i Sollefteå/Ådalen kommer påverka ambulansvården i hela länet. Det hänger samman med att belastning och volymer är störst i tätorter, varför tillgängliga resurser ofta behöver dirigeras dit. Det ska därför understrykas att situationen medför risk för en sämre *länsövergripande* beredskap. Beredskapen påverkas, med andra ord, inte bara där de direkta bemanningsbristerna finns. Den fortsatta planeringen behöver beakta alla frågeställningar ur ett samlat länsperspektiv.

Eftersom ambulanssjukvårdens dirigeringsflöden inte kommer kunna upprätthållas på samma sätt framöver, ställs krav på nya arbetsätt och prioriteringar. Som övergripande grund för fördelningen av länets samlade resurser gäller att kritiska och akuta larm är prioriterade. Ej akuta transporter kommer nedprioriteras tills en fullgod bemanning kan upprätthållas.

Det är helt avgörande med åtgärder som leder till att bristen på personal kan ersättas med en fullgod och stabil bemanning. Förvaltningen bedömer dock att detta är en uppgift som behöver fortgå under en längre tid, givet de omfattande uppsägningar som har skett. Mot denna bakgrund förbereds ett större antal kompenserande åtgärder, som bland annat avser utökad transportkapacitet och nya rutiner för daglig styrning. Vidare görs insatser för att optimera schemaläggning och tillgången till timvikarier. Överföring av temporär ambulansresurs från Örnsköldsvik till Ådalenområdet förbereds.

Det kommer vidare krävas en effektiv kommunikation och nära samarbete med SOS alarm och räddningstjänst. En riskanalys genomförs i september och oktober med uppdaterade förutsättningar. Riskanalysen förutsätts ge underlag för ytterligare åtgärder inom de delar av hälso- och sjukvårdsorganisationen som kommer beröras sekundärt. Länsverksamheten

arbetar med uppbyggnad av system för beredskapslägen och eskalering av åtgärder för att kunna hantera mer extraordinära situationer.

Som nämnts ovan är huvudregeln att arbete och vila ska förläggas alternerande under en 24 timmars period. Dygnsvila ska vara minst 11 timmar under en 24-timmarsperiod. Det finns vissa mycket begränsade möjligheter att söka undantag från huvudregeln, enligt följande:

- Undantag gällande avsteg från 11 timmars dygnsvila ner till 9 timmar
- Undantag gällande avsteg att förlägga arbetspass och jour i kombination till högst 20 timmar

Från 1 februari 2024 kommer det finns en möjlighet att – i särskilda fall – söka dispens och förlägga arbete och jour som längst 24 timmar. En sådan dispens kan gälla i max 12 månader. För närvarande är dock bedömningen att de begränsade möjligheter som finns avseende undantag inte reducerar svårigheterna att bemanna verksamhetens ambulanser. Det kan dock inte uteslutas att den bedömningen kommer förändras, varför verksamheten har en beredskap för att ansöka om undantag från huvudregeln.

Avslutningsvis finns det skäl att närmare beröra de samlade konsekvenserna ur ett nulägesperspektiv. Övergripande gäller att det blir en sämre beredskap i hela länet, jämfört med normalläget. Länsverksamhetens planering utgår från att situationen kommer mötas med en mer aktiv och dynamisk dirigerings av resurser så att patientsäkerheten prioriteras i varje läge. Det innebär att verksamheten behöver utnyttja sina samlade resurser maximalt, men ändå uthålligt och på ett sätt som inte leder till fler uppsägningar. Länsverksamheten har erfarenhet av tillfälliga vakanser och omställning under sommarperioder. Skillnaden nu är att situationen kan förväntas bestå under en längre tidsperiod

Den exakta utformningen och lokaliseringen av resurser kan i dagsläget inte ges en helt precis beskrivning. Det kommer med all sannolikhet variera över tid och i samklang med de behov som uppstår i länet. De åtgärder som förbereds (på kort sikt) kan också leda till förnyade bedömningar. Utfallet av åtgärder, som inventeringen av vakanser och en uppdaterad schemaläggning, kommer ge ett tydligare underlag i närtid.

Det är en helt central uppgift att lösa de akuta bemanningsbristerna i Sollefteå, Härnösand och Kramfors. I väntan på sådana förbättringar kommer stationer – med relativt sett små volymer av akuta uppdrag och lägre beläggningsgrad – sannolikt att behöva genomgå en period där ambulanser kan behöva utgå från annan stationeringsort. Två sådana

Datum
2023-09-12Dnr
23HSN1Sida
6(9)

exempel är stationerna i Ramsele och Liden, där verksamheten i nuläget bedömer att det kommer bli nödvändigt att länsresurser täcker upp helt eller delvis på dygnsbasis. Den dagbil som finns stationerad i Sollefteå kommer med all sannolikhet inte att kunna bemannas temporärt (för att klara bemanningen av minst två dygnsbilar i området).

Beslutsunderlag

Presentation: Nuläge, planering och åtgärder, länsverksamhet ambulans, bilaga 1

Yrkande

Robert Thunfors (SJVP) yrkar på följande tilläggs att-satser:

”Att klargöra att hälso- och sjukvårdsnämnden avser att söka dispens samt att delge regionstyrelsen detta.

Att uppdra till hälso- och sjukvårdsdirektören att påbörja processen för att söka dispens så fort som möjligt.

Att uppdra till hälso- och sjukvårdsdirektören att tills vidare göra avsteg från gällande kollektivavtal för att förhindra fara för liv och hälsa och upprätthålla patientsäkerheten.

Att föreslå regionstyrelsen att inleda förhandlingar med Vårdförbundet om ett nytt möjligt kollektivavtal med fokus på att behålla tidigare anställningsvillkor mot bakgrund av undantag i EU-direktiven.

Att föreslå regionstyrelsen att undersöka möjligheten att inleda förhandlingar med Ambulansförbundet om ett kollektivavtal om majoriteten av berörda anställda är medlem i Ambulansförbundet.

Att uppdra till hälso- och sjukvårdsdirektören att omgående påbörja återrekryteringsprocessen av personal som slutat med hjälp av ovanstående information.”

Erica Stenberg (SD), Katarina Blixt (SD), Nina Orefjärd (V) och Daniel Ekdahl (KD) yrkar bifall till tilläggsyrkandet från Robert Thunfors (SJVP).

Yrkande

Pia Lundin (SJVP) yrkar på följande tilläggs att-sats:

”att hälso- och sjukvårdsdirektören månadsvis rapporterar utryckningstider på prio-1 larm när det gäller mediantid, medeltid samt 90:e och 10:e percentilen till Hälso- och sjukvårdsnämndens möten.”

Ordförandens sign

Justerandens sign

Exp den

Utdragsbestyrkande

Datum
2023-09-12**Dnr**
23HSN1**Sida**
7(9)

Erica Stenberg (SD), Katarina Blixt (SD), Nina Orefjärd (V) och Daniel Ekdahl (KD) yrkar bifall till tilläggsyrkandet från Pia Lundin (SJVP).

Yrkande

Elina Backlund Arab (S) yrkar avslag till tilläggsyrkanden från Robert Thunfors (SJVP) och Pia Lundin (SJVP).

Propositionsordning

Ordförande ställer förvaltningens förslag under proposition, vilket godkänns. Då inga säryrkanden föreligger finner ordförande bifall för förvaltningens förslag

Ordförande ställer därefter tilläggsyrkanden från Robert Thunfors (SJVP) och Pia Lundin (SJVP) m: fl. och eget avslagsyrkande under proposition, vilket godkänns, och finner att tilläggsyrkanden avslås, då votering begärs.

Votering

Ordförande ställer följande propositionsordning, vilket godkänns:

Den som yrkar bifall till tilläggsyrkanden från Robert Thunfors (SJVP) och Pia Lundin (SJVP) m: fl. röstar Nej och den som yrkar avslag till tilläggsyrkanden röstar Ja.

8 ledamöter röstar Ja:

Torgny Jarl (S), Gudrun Sjödin (S), Lars Åström (S), Kristina Nilsson (S), Håkan Svensson (M), Dennis Moström (C), Viktoria Jansson (M) samt Elina Backlund Arab (S).

7 ledamöter röstar Nej:

Isabelle Tejbo (SJVP), Robert Thunfors (SJVP), Erica Stenberg (SD), Katarina Blixt (SD), Nina Orefjärd (V), Daniel Ekdahl (KD) samt Pia Lundin (SJVP).

Ordförande finner att resultatet av voteringen innebär att nämnden beslutar att avslå tilläggsyrkanden från Robert Thunfors (SJVP) och Pia Lundin (SJVP) m: fl.

Reservationer

Robert Thunfors (SJVP) och Pia Lundin (SJVP) reserverar sig mot beslutet till förmån för egna tilläggsyrkanden samt Isabelle Tejbo (SJVP), Erica Stenberg (SD), Katarina Blixt (SD), Nina Orefjärd (V) och Daniel Ekdahl (KD).

Ordförandens sign

Justerandens sign

Exp den

Utdragsbestyrkande

Robert Thunfors (SJVP) lämnar följande skriftliga reservation till protokollet:

”Tanken med EU-direktivet 2003/88/EG är att vara en skyddslagstiftning för ett hållbarare arbetsliv på hela arbetsmarknaden som är bra. Men direktivet innehåller undantag för exempelvis ambulansverksamhet. Detta undantag har inte tagits hänsyn till i de kollektivavtal som är tecknad mellan SKR och berörda fackförbund. Problemet med dygnspass finns inte i exempelvis EU-länderna Danmark och Finland och EES-landet Norge (som ska följa detta EU-direktiv). Vi hade önskat att den politiska majoriteten, S, M och C hade sett allvaret i frågan redan i mars när Sjukvårdspartiet flaggade upp om att personal avsåg att säga upp sig för de inte får ihop familjelivet med det nya kollektivavtalet. Reaktionen på detta blev noll. Från att vara proaktiv så blev man reaktiv. Nu står vi här med risk för liv och hälsa och en fara för patientsäkerheten när vi nu ska köra ambulansverksamheten på svältkur. Oklart också hur lång tid denna situation kommer råda. Fortfarande sker det uppsägningar bland personalen och problem med att rekrytera ny personal. Konsekvensen blir färre ambulanser på beredskap dygnet runt i vårt stora län med dåliga vägar. För att lösa de akuta problemen var ett av våra förslag att bland annat bryta mot kollektivavtalet för att förhindra risk för liv och hälsa och ta de konsekvenser som de medför, exempelvis skadadestånd för kollektivavtalsbrott från Arbetsdomstolen medan regionen driver på mot SKR att avtalet måste skrivas om så vi kan bedriva ambulansverksamhet som i Danmark, Norge och Finland.”

Protokollsanteckning

Nina Orefjärd (V) lämnar följande anteckning till protokollet:

”I grunden anser Vänsterpartiet att förändringarna i arbetstidslagen är ett bra steg för en förbättrad arbetsmiljö, ett hållbart arbetsliv och ökad patientsäkerhet. Men i blåljusverksamheten har avtalen och arbetssättet sett annorlunda ut och ett nytt arbetssätt innebär en stor förändring för personalen. Tillgången och nyrekrytering av personal är nu hotad och därmed patientsäkerheten. Det hade varit önskvärt om processen hade intensifierats tidigt mellan parterna och att alla stenar vänts på för att hitta en lösning. Tex att titta på ett förändrat sänkt arbetstidsmätt med bibehållen lön som en del av en lösning. Vänsterpartiet understryker att om situationen för patientsäkerheten är hotad och för att förhindra fara för liv och hälsa bör vi i detta enskilda fall göra avsteg från gällande kollektivavtal även om det riskerar leda till vite.”

Datum
2023-09-12

Dnr
23HSN1

Sida
9(9)

Justeras

.....
Elina Backlund Arab
Ordförande Hälsö- och sjukvårdsnämnden

.....
Robert Thunfors

Vid protokollet

Maria Öhman

Ordförandens sign	Justerandens sign	Exp den	Utdragsbestyrkande
-------------------	-------------------	---------	--------------------